

zijn, dat een klaagpsalm niet aan onze geestelijke gesteldheid beantwoordt. Mag men dan wel meezingen?

Ik zou zeggen: ja, juist omdat het het gezang der gemeente is. Ge zingt niet in de eerste plaats als een individuele uiting. Dat doet ge als ge in uw huis zijt en daar een psalm aanheft voor u zelf. Maar als lid der gemeente stemt ge in met haar lied, dat in de eerste plaats voor haar verantwoording blijft. En wanneer ge dan gevoelt, dat individueel uw toestand daarmede niet in overeenstemming is, moge dit u brengen tot ernstig gehoor van de Heere u mocht geven ook nog eens persoonlijk dat heilgoed der gemeente te verkrijgen. Het is beter, zoo ernstig de dingen op te nemen, dan ommadenkend maar mee te zingen, wat het ook zij. Maar het is toch niet goed, het verschil tusschen het gezang der gemeente als zoodanig en dat van elk harer leden afzonderlijk uit het oog te verliezen.

De M.

UIT DE SCHRIFT.

De vele dingen en het ééne.

Gij bekommert en verontrust u over vele dingen, maar één ding is noodig.

Lucas 10: 41-42.

Wanneer we niet zoo rijk aan problemen waren tegenwoordig, zou ik willen spreken van het Martha-Mariaprobleem.

Want zoo heel eenvoudig is het niet 'tintieme binnenhuistafreeltje uit Lucas 10 te zien in het rechte licht. Menigmaal is het schilderij verkeerd opgehangen. Dan konden we er de wondere diepte niet van aanschouwen, noch de rijke kleurenweelde; noch er uitvangen 't gouden licht der Openbaring Gods, waardoor dit klein stukje huiselijk leven iets heel bijzonders is geworden en gebleven.

Met vele vragen staan wij er trouwens voor. Deed Martha zonde toen zij voor Jezus een keurig maal bereidde, toen zij met 'n kleur van inspanning af en aanloep om het alles goed en smakelijk te maken voor haar Gast. Sprak daar geen liefde uit?

Deed Maria goed met dat „gewone leven“ en die „keukendrukke“ kalmweg te veronachtzamen, 't sloven en slaven alleen voor haar zuster te laten?

Mocht Maria enkel maar zalig genieten, terwijl voor Martha slechts de gespannen arbeid en de zorg overbleef?

En was het verwijtend woord van de oudere zuster niet heel natuurlijk en alles behalve onrechtvaardig?

Is het soms zóó dat Martha en Maria hier typen zijn van tweeërlei soort christendom: 'tactieve en 'tcontemplatieve, de praktische werkzaamheid en de innerlijke vroomheid, de krachtontplooiing en de mystiek?

Neen.

Want het ééne noodige werd naar Jezus' getuigenis bij Martha nog niet en bij Maria wel gevonden.

't Dienen was geen zonde, maar 't zóó dienen dat Martha er in op- en daarom er in onder ging, en zich enkel maar verontrustte en bekommerde over de vele dingen, zonder dat die „vele dingen“ geheiligd werden door het bezit van het ééne noodige.

Maria had óók gesdiend, (de tekst wijst het duidelijk aan) doch haar zorg voor de vele dingen van den maaltijd was met het „ééne noodige“ doortrokken geweest, gelijk het zuurdeeg het meel doordringt. En die vele dingen waren niet met rechte lijnen langs haar Jezus heengegaan, doch waren in gebogen lijnen weer naar hen teruggekeerd. En die vele dingen hadden haar opnieuw gebracht aan Jezus' voeten om stil te luisteren naar Zijn diepe woorden, om zalig te genieten in Zijn onderwijs, dat vergezichten opende en deuren ontsloot naar goddelijke schatkamers. Zij voelde het met de zekere intuïtie van haar jong geloovig hart, dat „de vele dingen“ kalm op zij gezet mochten worden, als het ééne van den Eenige zóó op de geloovige ziel aandrong. En dat de „vele dingen“ straks alleen goed gedaan konden worden, als het goede deel, het „ééne noodige“ aan al dien arbeid hogere wijding verleende.

En wij nu, in ons Bethanië.

Dreigt er ook nu niet opnieuw een Martha-„christendom“ te komen, dat Christus innerlijk mist en toch uiterlijk bezig is met voor Hem te arbeiden? Martha's zorg en werk was óók voor Jezus; zij meende Hem ook lief te hebben; zij moest telkens langs Hem heen met haar vele dingen. Maar Jezus stond nog niet zóó in het centrum van haar geloof, dat zij niet langs hem heen kon, zonder met de liefde eener Bruid bij den Bruidegom te toeven en het ééne noodige in Hem te vinden.

Zoo schijnen ook nu de christenen der „vele dingen“, der alzijdige activiteit zich tevreden te stellen met de buitenlijn van den cirkel der genade, waarvan Jezus Christus is het levend middelpunt. Ze zweven om het ééne noodige heen met al hun zorg en drukte en christelijke besloemeningen „voor hun Heiland“ en zij verbeeldden zich dat die vele dingen het ééne noodige zijn, dat dienen zonder méér gelooven is. Wat we nodig hebben, dat is de lijn die recht op het mid-

delpunt aanstreeft. Het ééne noodige. Aan Jezus' voeten om het Evangelie der genade voor arme zondaren te aanvaarden. Om te hooren. Om zich te verwonderen over de Woorden Gods. Om die te eten als levend brood. Om voor den zengenden dorst onzer ziel te drinken de koele lavenis uit de bron der genade. Om innerlijk verrijkt en gezegend te worden. Om vast te gelooven, veilig te betrouwen, vurig te hopen, rustig te genieten. Om Kinderen Gods te zijn aan de voeten van den Zoon des Vaders. En om dan eerst de „vele dingen“ zóó ter hand te nemen, dat ze 't goede deel niet van ons wegnemen kunnen, maar ons rijker maken in 't ééne noodige.

De uiterlijkheid van het vele dienen is er genoeg, waarbij dikwijls het woord geldt: maar Hem zagen zij niet.

De innerlijkheid van het ééne noodige, die wordt te weinig begeerd.

Als wij haar biddend zoeken, vinden wij haar. Bij den Eenige.

Dan zullen ook de Martha's later Maria's worden en zeggen: ik geloof, Heere.

Want toen Lazarus gestorven was, ging Martha het eerst Jezus te gemoet en de vele dingen konden haar het ééne noodige niet langer rooven.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN.

De aanval van Dr Visscher.

IV.

De aanval van Dr Visscher is psychologisch te verklaren uit den wensch om verloren evenwicht te herwinnen.

Zijn fout is, dat hij een zaak van tekstonderzoek opdraait tot een kwestie van Schriftkritiek.

Dat hij Dr H. H. Kuyper en de Gereformeerde kerken van Schriftkritiek beschuldigt, wordt met de stukken aangetoond.

Daartegenover stellen wij de verklaring:

„Wij Gereformeerden, hopen van God genade te ontvangen om de Schriftkritiek buiten onze kerken te houden en steeds op de kerk van prof. Visscher het oog te vesten als een voorbeeld ter waarschuwing.“

Om van schijnbare tegenstrijdigheden af te komen, neemt Dr Kuyper de kritische schaar ter hand om een operatie op het lichaam der Schrift te voltrekken.

Aldus beweert Prof. Visscher.

Volgens hem doet Dr Kuyper aan Schriftkritiek. En onze kerken zien lijdelijk toe.

Wat is hiervan aan?

Er is niets van aan.

Wat toch doet de Schriftkritiek?

Daarbij maakt de mensch uit, wat voor hem de kern, de „geest“ van 'de Schrift is en wat zich daarbij voor zijn bewustzijn niet aansluit, 't zij om den inhoud, 't zij uit een oogpunt van taal, stijl of historie, werpt hij uit.

't Is dus de mensch, die in hoogen waan over de Schrift als rechter gaat zitten.

De mensch beslist of iets goddelijk is of niet.

Het tekstonderzoek heeft hierbij ten slotte niets in te brengen.

Al staat de tekst op grond der handschriften vast, maar de mensch vindt: hij hoort daar niet, dan moet hij eruit.

Wil men een recent voorbeeld van zulke kritiek?

In Matth. 16:18 leest men, dat de Heere tot den zoon van Jona zeide: „gij zijt Petrus“.

De handschriften laten hier geen reden tot twijfel open.

Maar nu schrijft de oud-hoogleraar Carnegie in „Nieuw Theologisch Tijdschrift“ van dit jaar (bl. 119), dat dit woord onmogelijk van Jezus kan zijn, omdat Hij een veel te goed menschenkenner was en ervaring hem reeds spoedig moet geleerd hebben weinig op de groote woorden van dien leerling te bouwen. En dan vervolgt hij: „Jezus kan hem niet een rotsman genoemd hebben. Merkwaardig is dan ook, dat onmiddellijk op dat pompeuze verhaal omtrent Petrus en de hem toegekende zoogenaamde sleutelmacht, een geduchte terechtwijzing van hem door Jezus volgt: „ga weg achter mij, Satan, gij zijt mij een aanstoot; omdat gij niet bedenkt (omdat uwe overwegingen niet uitgaan naar) hetgeen van God, maar (naar) hetgeen van de menschen is“ (Matth. 16:23). Zóó iemand naar Jezus' oordeel een rotsman?“

Men ziet, hier verheft het menselijke verstand zich boven de Schrift, boven Christus zelfs en decreeteert: dit kan Jezus gesproken hebben, dat niet; dit is echt, dat onecht.

Heeft Dr Kuypers uiting over het slot van Markus hiermee ook maar iets gemeen?

In het geheel niet.

Hier een eerbiedig buigen voor het Woord van God.

Maar hier ook een eerbiedig buigen voor het bestel Gods, dat Hij aan de Kerk het tekstonderzoek niet heeft bespaard.

God had de handschriften van de bijbelschrijvers zelf kunnen bewaren al de eeuwen door, zoodat wij van letter tot letter konden uitmaken, wat zij oorspronkelijk schreven.

Dan — Hij heeft dit niet gewild.

Mogen wij hierom de wijsheid des Heeren bedillen?

Mogen wij ook al uit zeker soort bedilzucht voor het feit zelf het oog sluiten?

Neen, wij hebben de bedoeling Gods te verstaan, dat Hij hiermee aan Zijn kerk een bijzonderen arbeid heeft willen opleggen ten opzichte van Zijn Woord.

Dat Woord moet een voorwerp van studie blijven, zoowel naar den inhoud in de verklaring, als naar den vorm in het tekstonderzoek.

En nu hebben de Gereformeerden, heeft ook Prof. Kuyper niet anders gedaan dan het feit uitgesproken, dat de handschriften ten opzichte van één of meer plaatsen verschillen en hun gevoelen geuit, welk handschrift in zulk een geval de voorkeur verdiende.

Herhaaldelijk heeft Prof. Kuyper in zijn Heraut-artikelen gezegd, dat hij zijn meening alleen baseerde op het tekstonderzoek.

Zoo leest men in zijn eerste Heraut-artikel: „Prof. Kuyper gaf daarop ten antwoord, dat geen Gereformeerde, die de waarheid vasthield, zulke tegenstrijdigheden in de Schrift aannam, want dat dan het gezagende waarheid wegvielen. Er waren in de Schrift wel schijnbare tegenstrijdigheden voor ons, maar dit lag daaraan óf dat we de toedracht van de zaken niet wisten, óf dat we te doen hadden met een onjuiste overlevering van den tekst“.

Betreffende het Markuslot rapporteert hij uit zijn gesprek met den heer Netelenbos, „dat dit slotgedeelte waarschijnlijk niet van den Evangelist Marcus afkomstig was, maar er later aan was toegevoegd, gelijk bleek uit de verschillende handschriften en ook door beslist geloovige exegeten erkend werd.“

Iets verder: „dat men hier te doen had met een blijkbaar corrupten tekst, die slechts in enkele handschriften voorkomt en naar thans algemeen wordt aangenomen niet echt is“.

En om nog iets uit zijn tweede artikel te citeeren: artikel 4 van onze Confessie „doet geen uitspraak over den tekst, dien we als authentiek hebben te beschouwen. En we mogen dankbaar wezen, dat onze Kerk dat niet gedaan heeft, want de Kerk kan dat niet vaststellen met gezag“.

De spatieeringen in bovenstaande aanhalingen zijn meerendeels van ons.

Tweeërlei blijkt hieruit.

Vooreerst, dat Prof. Kuyper met de meeste beslistheid voor het gezag en de waarheid van de Schrift opkomt.

Ten andere, dat zijn meening over het slot van Markus enkel en uitsluitend een vrucht is van tekstonderzoek.

En nu mag men, wat de zaak zelf aangaat, met Prof. Kuyper van gevoelen verschillen; dat hij hier in geen enkel opzicht Schriftkritiek toepast, maar alleen tekstonderzoek laat gelden, valt kwalijk te loochenen.

Wij gaan hier natuurlijk niet de Heraut-artikelen zelf verdedigen.

Dat moeten we aan Prof. Kuyper overlaten.

Hij zal dat ook stellig doen; indien hij dat noodig oordeelt.

Maar wel moeten we constateeren, dat in onze kerken hiermee niet de Schriftkritiek haar intrede gedaan heeft.

Prof. Visscher baging de schromelijke vergissing, dat hij tekstonderzoek aanzag voor Schriftkritiek.

Maar, zal misschien een niet-theoloog of niet-academisch gevormde vragen, als het zoo geschapen staat met den tekst der handschriften, lijd de onfeilbaarheid der Schrift daaronder niet?

Op een vergadering, waarop ik dezen winter over dit onderwerp sprak, bracht ik fotografieën van handschriften mede.

Als men eens een handschrift onder de oogen heeft gehad, kan ook hij, die geen Grieksch kent, mits hem maar eenige uitleg wordt geboden, er zich aanstonds een idee van vormen.

Geen twee handschriften zijn volkomen gelijk-luidend.

Komen er in onze gedrukte bijbels drukfouten voor, in de handschriften vallen schrijffouten aan te wijzen.

Varianten (verschillen in lezing) zijn er bij menigte.

Maar wanneer ik eens de varianten ging opnoemen, welke er in een willekeurig gekozen hoofdstuk voorkomen, zou men mij spoedig verzoeken niet verder te gaan.

Het zou vervelend worden.

Daarvoor zijn de verschillen veel te onbeduidend. Of er in het ééne handschrift staat: „Christus Jezus“ en in het andere „Jezus Christus“, nietwaar, dat heeft voor den zin geen belang.

En van gewichtiger beteekenis zijn het meeren-deel der varianten niet.

De zin wordt er absoluut niet anders door.

De drie belangrijkste varianten echter zijn: Markus 16:9-20; Joh. 7:53-8:11 en 1 Joh. 5:7.

Deze komen in sommige, overigens zeer betrouwbare handschriften niet voor en in andere wel.

En
geleerd
Men
het tel
der 80
Wan
derzoel
rijke g
En
handse
komen
Zou
Imm
Die
waarbe
In d
met
Wan
persoon
teksten
Nem
Prof.
matiek

alt
ced
in
een
nec
nie
de
nyr
onc
ong
Cy
220
vol
uit
klu
jaa
de
een
de
edi
rec
gef
mo
nog
En
officiu

he
5:7
Al
tij
me
en
bij
Als
vangt
a the
loofve
zijn
Hetze
slot va
van 1
Prof.
Ja, e
reeds
in 1897
Waar
Waar
zijn or
stig be
Indie
werkelij
hem ee
En d
zich wa
dat hij
Doch
Dat v
de ech
De st
voeten
stuk be
En a
niet op
len ont
kan di
van he
Toen
Theolog
lenze
Joh. 5:
er zijn

Prof.
Ja, e
reeds
in 1897
Waar
Waar
zijn or
stig be
Indie
werkelij
hem ee
En d
zich wa
dat hij
Doch
Dat v
de ech
De st
voeten
stuk be
En a
niet op
len ont
kan di
van he
Toen
Theolog
lenze
Joh. 5:
er zijn

Prof.
Ja, e
reeds
in 1897
Waar
Waar
zijn or
stig be
Indie
werkelij
hem ee
En d
zich wa
dat hij
Doch
Dat v
de ech
De st
voeten
stuk be
En a
niet op
len ont
kan di
van he
Toen
Theolog
lenze
Joh. 5:
er zijn

Prof.
Ja, e
reeds
in 1897
Waar
Waar
zijn or
stig be
Indie
werkelij
hem ee
En d
zich wa
dat hij
Doch
Dat v
de ech
De st
voeten
stuk be
En a
niet op
len ont
kan di
van he
Toen
Theolog
lenze
Joh. 5:
er zijn

Prof.
Ja, e
reeds
in 1897
Waar
Waar
zijn or
stig be
Indie
werkelij
hem ee
En d
zich wa
dat hij
Doch
Dat v
de ech
De st
voeten
stuk be
En a
niet op
len ont
kan di
van he
Toen
Theolog
lenze
Joh. 5:
er zijn